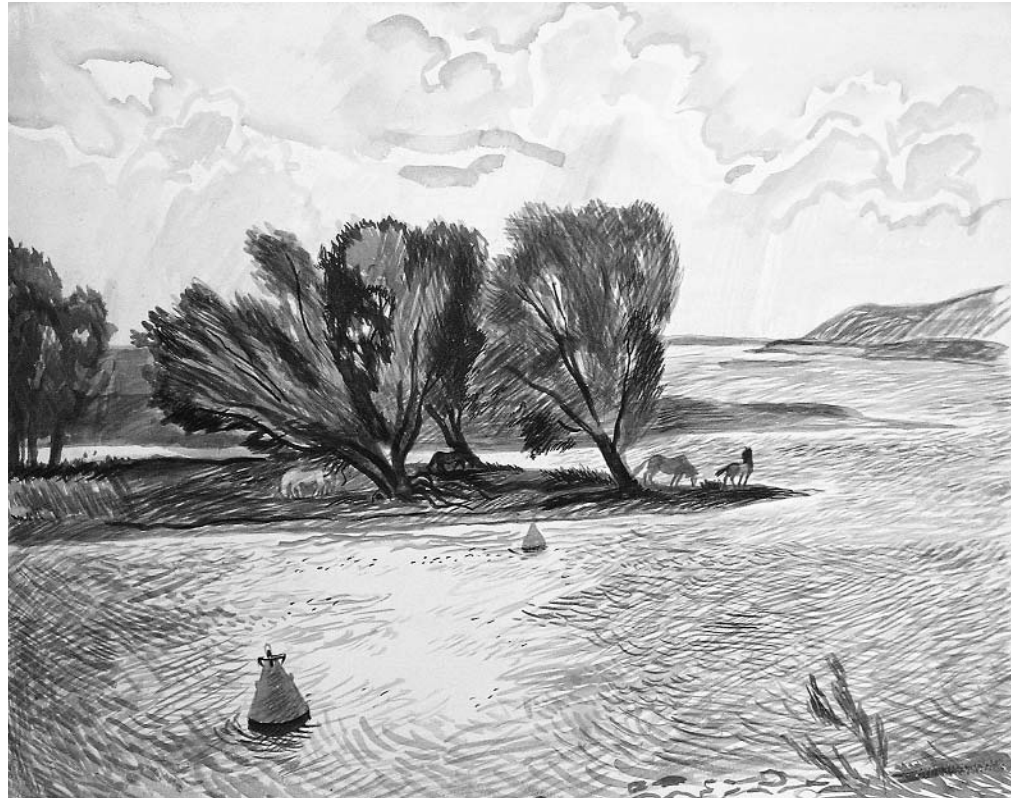

Моя перша велика творча поїздка відбулася в складі всесоюзної групи «Художники — флоту» в 1987 році за маршрутом Київ — Ростов-на-Дону — Волго-Донський канал — Волгоград. У групі було по кілька людей з Мінська, Вільнюса, Києва, Ленінграда, Москви, Ташкента.

«Танаїс» — фортеця на краю «ойкумени», відомого людям античності світу. Високі, але не круті пагорби в дельті Дону, як перекинуті амфори, що наполовину ввійшли в землю й заросли жорсткими травами. Скарби пагорбів-амфор охороняють половецькі баби. Вони стоять на схилах, притискаючи до кам'яних животів ритуальний посуд і вдивляються в далину — за обрій. З одного боку від них Азовське море — антична Меотида, з іншого — «поле незнаєме» зі «Слова о полку Ігоревім».

Піднявшись на танаїський пагорб із залізничної колії, що як у тунелі пролягала між двома висотинами, я зрозумів, що катастрофічно запізнився.

У сутінках виднівся дерев'яний одноповерховий будинок музею, який уже зачинився. Майже в суцільній темряві постукав в один із житлових будинків неподалік. Мені відчинив, як виявилось, директор музею.

Таганрог. 1987 р. Папір, олівець

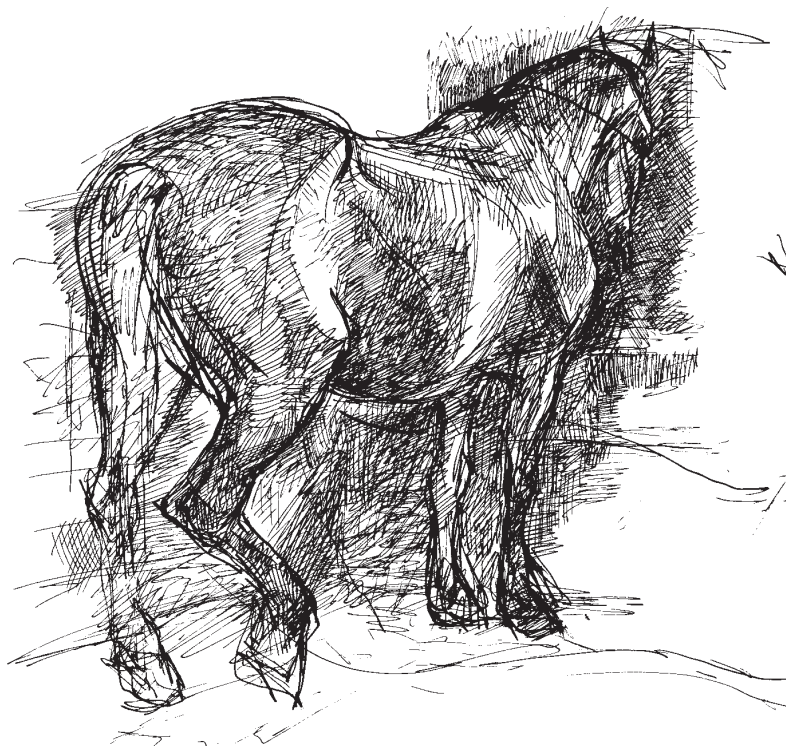
Наєрк. 1987 р. Папір, туш, перо

За кілька хвилин замки з дверей були зняті, і я опинився серед скарбів Танаїсу. Відтак я прослухав цікаву лекцію про них від захопленої улюбленою справою людини.

Потому господар танаїських пагорбів на прізвище Часник (ім'я, на жаль, забулося) годував мене смаєною веєрею у своїй затишній кухні й під гуркіт електриок розповідав про майбутні розкопки, про співпрацю з ростовськими художниками...

Таганрог схожий на маленьку Одесу. Якщо вірити місцевим жителям, у кожному старому особняку раніше жив хтось із героїв Антона Чехова. Гімназисти й дрібні іновники визирали з вікон, підворіть і дверей, виблискуючи на сонці золотими гудзиками й пенсне.

У Староєркаську — столиці донського козацтва, ми відвідали собор, у іконостасі якого була незвичайна ікона «Вїзд у Єрусалим». На ній зображений Христос, який сидить не на вісліюку, як написано у Святому Письмі, а на породистому донському коні.